

**ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. október 26.**

**BELÜGYI RENDÉSZETI  
ISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI  
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI  
ÚTMUTATÓ**

**NEMZETI ERŐFORRÁS  
MINISZTERIUM**

---

## Általános tudnivalók

### AZ EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válaszelemeket kell jó válaszként elfogadni.

#### **Pontozás**

Jó válasz/válaszelem: minden válasz 1 pontot ér (a javítókulcsban feltüntetettek szerint).

Rossz válasz: 0 pont

Hiányzó válasz: 0 pont

A javítókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme már tovább nem bontható. A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható, amely tartalmilag megegyezik a megoldási útmutatóban szereplő válasszal. (Ezért ezeknél a feladatoknál a megoldásokat „/” jellel választottuk el.)

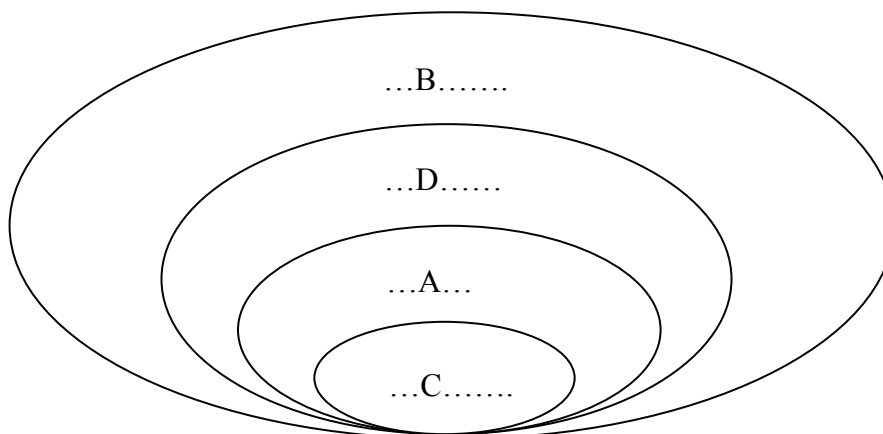
Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani (pl.: igaz-hamis), az összes válaszelem megjelölése esetén a válasz nem értékelhető.

Ha egy feladat meghatározza az elem(ek) számát, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a beírás sorrendjében kell értékelni. A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalom-pont” nem adható. Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

## I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. Elérhető pontszám

4 pont



2. Elérhető pontszám

5 pont

- A. 4.1996. évi XLIII. törvény
- B. 3. Vám- és Pénzügyőrség
- C. 2. A Rendőrség fegyveres rendészeti szerv.
- D. 3. miniszteri rendelet
- E. 2. 1996. évi XXXI. törvény.

3. Elérhető pontszám

5 pont

**A - 2 ; B - 6 ; C - 4 ; D - 3 ; E - 5 ; F - 1**

4. Elérhető pontszám

8 pont

Állítások	Igaz	Hamis
A katasztrófavédelem szakmai tevékenysége három egymástól jól elkülöníthető szakmai tevékenységi területre bontható: katasztrófavédelem, tűzvédelem és polgári védelem.	X	
A katasztrófavédelem tevékenységét a Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetőjén keresztül az belügyminiszter végzi.		X
A tűzvédelem erői szervezetszerű és bevonható erőkre tagolhatók. A szervezetszerű erőket a Rendőrséghez hasonlóan hivatásos állományúak, közalkalmazottak és köztisztviselők alkotják.	X	
A polgári védelem feladata elsősorban minősített időszakban, illetve háborús helyzetben a lakosság megóvása, túlélő képességének fokozása, és a hátszázvédelmi feladatok ellátása.	X	
A katasztrófavédelem központi szerve az Országos Polgári-védelmi Főigazgatóság, melynek élén a főigazgató áll.		X

Állítások	Igaz	Hamis
A katasztrófavédelem területi szerveit a Katasztrófavédelmi Igazgatóságok alkotják, melyek közvetlenül irányítják a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok tevékenységét.		X
Minden nagykorú magyar állampolgár kötelezhető minősített időszakban bizonyos védelmi tevékenység ellátására a vonatkozó törvényi előírások szerint.		X
Minősített időszakban rendeleti úton is szabályozható a katasztrófavédelem működése és tevékenysége.	X	

5. Elérhető pontszám 10 pont

- a. Más aljas indokból vagy célból.
- b. Könnyű testi sértés.
- c. Nem.
- d. Befolyásolt állapotban.
- e. Csak gondatlan bűnösséggel.
- f. Hivatalos személy.
- g. Azért, hogy más vallomást vagy nyilatkozatot tegyen, illetőleg ne tegyen.
- h. Rablást.
- i. Mindkettő együtt.
- j. Csak balesettel érintett jármű vezetője.

6. Elérhető pontszám 5 pont

- A. fedőkötés
- B. szívmasszázs
- C. befúvásos lélegeztetés
- D. áramütés
- E. égési sérülés/ek

7. Elérhető pontszám 5 pont

- A. 1. A képen részben fedett terep figyelhető meg.  
4. Domborzat szempontjából hegyes terepet ábrázol a kép.
- B. 2. A Föld körül, meghatározott pont felett „lebegő” – a Földdel azonos szögsebességgel mozgó – műholdak rádiójeli alapján GPS műszerrel meghatározható pillanatnyi helyzetünk.
- C. 3. A képen a távolság távcső segítségével történő meghatározásához alkalmazható vonásképlet látható.  
4. A képlet alkalmazásához szükség van egy ismert méretű, a terepen megfelelően azonosított tereptárgyra.

- 
- 8. Elérhető pontszám** 10 pont
- a. {szükségesség elve / arányosság elve / fokozatosság elve}.
  - b. {körözés / igazoltatás}
  - c. {előállítást / elővezetést / őrizetbe vételt}
  - d. {legfeljebb 8 óra / legfeljebb 72 óra}
  - e. {a célzott / személyre, állatra, illetőleg tárgyra leadott / személyre szándékosan leadott}
  - f. {őrizetbe vétel / kényszergyógykezelés / biztonsági intézkedés.
  - g. {testi kényszert / vegyi eszközt / lőfegyvert}.
  - h. {vízagyú / útzár / testi kényszer}
  - i. {helyszínbiztosítás / közlekedésrendészeti intézkedés / fokozott ellenőrzés}
  - j. {figyelmeztetést alkalmaz / feljelentést tesz / helyszíni bírságot alkalmaz }
- 9. Elérhető pontszám** 4 pont
- a. 3) rendkívüli szabadság
  - b. 1) illetményalap
  - c. 3) vezérezredes
  - d. 2) nyakkendő
- 10. Elérhető pontszám** 4 pont
- a. pihenj állás
  - b. díszalegység
  - c. díszkard,  
díszöv
-

## II. A SZÖVEGES, KIFEJFŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

## A szöveges feladatok értékelése

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- feladatmegértés, helyes feladatmegoldás,
- szaknyelv alkalmazása,
- logikus felépítés,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

A szöveges feladatok értékelése a javítókulcs alapján történik, mely minden feladat esetében azonos pontértékkel tartalmazza a fenti értékelési szempontokat, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

## 1. A feladatmegértés, helyes feladatmegoldás értékelése

A feladatmegértés során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A feladat azonosítása: A diák a megadott témáról, problémáról ír-e?
- A témátartás, a lényeg kiemelése: Lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrálnak-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: Megállapításai, következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak a problémára nézve?
- A műveleti sokszínűség, eredményesség: A megadott forrásokat használja-e, és azokra utaló lényeges megállapításokat tud-e tenni?
- Részkérdések kifejtése: A szükséges szakkifejezésekkel a válasz valamennyi lényeges elemet tartalmazza-e?
- Az egyes részkérdések közötti kapcsolat megteremtése: A problémamegoldás során felismeri és megfogalmazza-e a fontos összefüggéseket?
- A tartalmi kifejtettség szükséges mértéke: Képes-e arra, hogy az egyes részkérdéseket csak a szükséges mélységben fejtse ki?

A feladatok konkrét értékelése során az értékelés első lépése annak eldöntése, hogy a feladatmegértésre adható 10 pontból a diák legalább 1 pontot elért-e. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 lehet.

**8–10 pont** akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, az általa leírt megoldás a javítási útmutatóban kiemelt válaszelemeket tartalmazza. A kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. Ahol ez szükséges, a források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, és utal is magára a forrásra. A konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyenlített. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezés helyesen kerül alkalmazásra.

**5–7 pont** akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő. A forrásokat ugyan használja, de nem tesz lényegi megállapításokat. A javítási útmutatóban kiemelt válaszelemeket nagyobb részt tartalmazza. A szakkifejezéseket csak részben alkalmazza, esetleg körülírja.

<b>3–4 pont</b> akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozza ki, és a megadott forrásokat egyáltalán nem használja, de legalább egy rész kérdést teljes egészében kidolgozott, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.
<b>1–2 pont</b> akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, mely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, és minimum egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges, de a kifejtés túlnyomórészt nem azzal kapcsolatos, vagy nem a megoldásra irányul.
<b>0 pont</b> akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megoldásai nem a feladatban meghatározott problémára irányulnak, vagy egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.

## 2. A szaknyelv alkalmazásának értékelése

A szaknyelv alkalmazása során figyelni kell arra, hogy a vizsgázó a feladatok mindegyikében a már tanult jogi ismereteiről ad számot, mely elképzelhetetlen a szakkifejezések pontos, és odaillő használata nélkül. Elfogadható az is, ha a pontos szakkifejezést nem ismeri, de azt körülírja, így a válaszából kiderül, hogy tisztában van a helyes megoldással. Ha a vizsgázó rossz szakkifejezéseket használ, pontatlanul fogalmazza meg, vagy egyáltalán nem használja azokat, akkor pont nem adható. Ugyanakkor az összesítés szempontjából az erre az értékelési szempontra adott 0 pont nem jelent összesített 0 pontot is egyben.

<b>3–4 pont</b> akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.
<b>2 pont</b> akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre.
<b>1 pont</b> akkor adható, ha legalább egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges.
<b>0 pont</b> akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket, még körülírás szintjén sem.

## 3. A logikus felépítés értékelése

<b>3–4 pont</b> akkor adható, ha a vizsgázó a probléma kifejtése során az egyes rész kérdések közötti logikai kapcsolatot felismeri, és válaszában szükséges mértékben levezeti. Emellett a megoldás során témartató, a forrásokat logikus rendszerben alkalmazza.
<b>2 pont</b> akkor adható, ha a rész kérdések kifejtése során válaszában eltér a megadott kérdések logikai sorrendjétől, de az egyes rész kérdések között más logikai kapcsolatot teremt.
<b>1 pont</b> akkor adható, ha az egyes rész kérdések között nem teremt logikai kapcsolatot, de az egyes válaszelemek között van felfedezhető logikai összefüggés.
<b>0 pont</b> akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

## 4. A megszerkesztettség, nyelvhelyesség értékelése

<b>2 pont</b> akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló szerkesztett szöveg.
<b>1 pont</b> akkor adható, ha több nyelvhelyességi, szerkesztési hiba van a szövegben.
<b>0 pont</b> akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az általunk javasolt megoldásokban:

- vastagon szedett betűvel jelöltük a kötelező tartalmi elemeket,
- aláhúzással jelöltük azokat a szakkifejezéseket, melyeknek meg kell jelenniük a tanuló válaszában.

11. Elérhető pontszám

20 pont

**A feladat megoldásának szempontjai:**

**Milyen bűncselekmények történtek, azoknak kik az elkövetői, és milyen elkövetői minőségben?**

- A két idegen juhász a Btk. 166. §. (1) bekezdésébe ütköző **emberölés büntettét** követte el a vendéglátó juhász és a kislia sérelmére. Ebben az esetben az **elkövetési magatartást tevással valósították meg**, cselekményük, és az ahhoz használt eszközök is alkalmasak voltak a halálos eredmény előidézésére.
- Az elkövetők **egyenes szándékkal és társtettségben cselekedtek**. A társtettség mindkét sértett vonatkozásában megállapítható függetlenül attól, hogy a gyermeket csak egyikük bántalmazta. Ez abból is kiderül, hogy a másik elkövető nem tett kísérletet arra, hogy társát megakadályozza a bűncselekmény elkövetésében. **Emiatt mindketten valamennyi, az eset kapcsán megállapítható minősített esetért felelnek.**

**Térjen ki a minősített esetekre, magyarázza meg, hogy mi alapján lehet megállapítani ezeket, és emelje ki az idézett mű ide vonatkozó részleteit!**

- A novella részlet alapján az **emberölés bűncselekményének több minősített esete is megvalósult**, így:
- Véltetően az elkövetők cselekményüket **előre kitervelten** (Btk. 166. §. (2) bek. b. pont) valósították meg. Ezt támasztja alá, hogy teljesen együtt, egymással teljes összhangban cselekedtek, amikor a vendéglátó juhász a szíj eladását megtagadta. A **szándékegységet** és az előre kiterveltséget támasztja alá az is, ahogyan a gyermeket megölték, hiszen a figyelmét elterelték a szíj levételével és átadásával. Ugyancsak az előre kiterveltségre utal, ahogyan a holttesteket eltüntették, hiszen mindketten hoztak magukkal ásót, melyre egyéb okból nem lett volna szükségük.
- Az elkövetők cselekményüket **nyereségvágyból** követték el (Btk. 166. §. (2) bek. b. pont), mivel a cselekmény elkövetése után a megölt juhász minden jószágát elhajtották. Ezt megelőzően a derékszíját akarták tőle „megvásárolni”, és mivel nem adta megtámadták, és agyonverték. Bár az idézett részletből nem derül pontos fény erre, valószínűleg a szíj eladása csak ürügyül szolgált az elkövetők számára.
- Ugyancsak felmerül a bosszú lehetősége, mely alapján az elkövetők **cselekményüket más alias indokból vagy célból** (Btk. 166. §. (2) bek. c. pont) is elkövethették. Erre a mű azon részletéből következtethetünk, amikor a vendéglátó juhász érkezéssel kapcsolatos érzéseiről és gondolatairól ír a szerző: „...pedig a vendég nem érdemelte a megbecsülést, mert rosszakarója volt. Hallotta a múltkor is a csárdában, hogy azt mondta, hogy az ő nyája a puszta betyárja. ...”



- Ugyancsak megállapítható a **különös kegyetlenséggel** (Btk. 166. §. (2) bek. d. pont) történő elkövetés is, hiszen mindkét sértettet rendkívül brutálisan, bárki számára elborzasztó módon ölték meg, különösen igaz ez az apa esetében. Még akkor is ütötték, amikor már nem élt: „...*, a két vadember ráhajtott, és egy perc alatt agyonra verték. Ott feküdt a juhász a földön s még akkor is vágtak egyet-egyet rajta....*” Ezt erősíti az is, hogy még a juhász három kutyáját is elpusztították.
- A **több emberen** elkövetett emberölés (Btk. 166. §. (2) bek. f. pont) is megállapítható, hiszen a juhász a fiával együtt ölték meg. Az értelmezés alapján ennek a minősített esetnek a megállapításához legalább két ember halálának kell bekövetkeznie azonos alkalommal az elkövető vagy elkövetők magatartásával ok-okozati összefüggésben.
- Emellett azt is tudjuk, hogy a **megölt juhász kifizia a 14. életévét még nem töltötte be**, így ezt is minősítő körülményként kell értékelni az elkövetők terhére (Btk. 166. §. (2) bek. i. pont).

**Az elkövetők a hatályos büntetőjogi rendelkezések szerint milyen büntetésre számíthatnak vélhetően?**

- Az elkövetők a hatályos büntetőjogi normák szerint **határozott vagy határozatlan időtartamú szabadságvesztésre számíthatnak**, hiszen a törvény szerint a minősített emberölésre kiszabható büntetés: „...*(2) A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés...*”. Ebben az esetben amiatt, hogy az emberölés bűncselekménynek akár hat minősített esetét is kimerítették az elkövetők, így **életfogytig tartó szabadságvesztés** kiszabására kerülne sor.
- A bűncselekmény kegyetlen voltára, és az elkövetők személyiségére tekintettel – akik a tett elkövetése után: „...*Tüzet raktak a sírra ganéból, s megsütötték a szalonnájukat. Jóízűen megvacsoráztak.*” – melynek érzelmi sivárságát az idézet jól jelzi. A bíróság ilyen esetben dönthet a **tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés** kiszabás mellett. Ebben az esetben az elkövetők nem bocsáthatók feltételes szabadságra.

12. Elérhető pontszám

20 pont

**A feladat megoldásának szempontjai:**

**Mely rendészeti szerv szakmai tevékenységéhez, és annak mely területéhez kapcsolódik a forrás:**

- A forrásban egy budapesti bevásárlóközpontban tartott tűzvédelmi gyakorlatról olvashattunk. Az ilyen jellegű gyakorlatok szervezése és lebonyolítása a **Katasztrófavédelem szervezetén belül a tűzvédelem szakmai tevékenységi körébe tartozik**, ezen belül is a **megelőzési és felkészülési** területhez.

**Az ilyen jellegű gyakorlatok megszervezésének szerepe a rendészeti szervek szakmai tevékenységében:**

- Az ilyen jellegű tűzvédelmi gyakorlatok számos célt szolgálnak. Egyrészt a konkrét helyszínen bekövetkező **esetleges tüzeset felszámolásának begyakorlása**, másrészt a **mentésben, kárelhárításban résztvevő szervezetek tevékenységének összehangolása, begyakoroltatása**. Ennek során a **tűzvédelmi szervezetnek együtt kell működni a mentésben résztvevő más szervekkel**, ezen belül is **kiemelten a rendőrséggel, valamint a mentőszolgálat**tal, továbbá **az objektumban működő biztonsági szolgálattal**.

---

**A gyakorlat során feltárt hiányosságok, ezek észlelése esetén teendő intézkedések:**

- A hírben olvashattunk arról is, hogy az ilyen jellegű gyakorlatok, valamint a **tűzvédelmi ellenőrzések** során melyek a leggyakoribb hiányosságok:
  - lezárt vészkijáratok, elárusító helyekkel leszűkített menekülési útvonalak,
  - befalazott tűzérzékelők, elkerített tűzcsapok,
  - az áruházi biztonsági szolgálat tapasztalatlansága, nem megfelelő tevékenysége.

Az észlelt hiányosságok miatt a tűzvédelmi hatóság rendészeti feladatkörében tűzvédelmi bírságot szabhat ki, illetve az üzemeltetőt a hiányosságok pótlására, kiküszöbölésére kötelezheti. A hiánypótlásra határidőt állapít meg, melynek leteltét követően utóellenőrzést tart.

**Mely szervezeteknek kell együttműködni a feladat végrehajtása során:**

- A mentési feladat során a **tűzvédelem erőinek legfontosabb feladata a tűzoltás, illetve a tűz továbbterjedésének megakadályozása, emellett az emberek kimenekítése az épületből.**
- A tűzoltósággal **együttműködő rendőri erőknek** a veszélyeztetett terület lezárása, kiürítése, az arra történő **illetéktelen belépés megakadályozása, illetve a mentésben résztvevők mozgásának biztosítása a feladata.** Ennek során a **közlekedésrendészeti intézkedés keretében a forgalmat irányíthatja vagy elterelheti.** Abban az esetben ha a tűz, illetve az egészségre ártalmas égéstermékek nagyobb területet is veszélyeztetne intézkednek a terület szükséges mértékű kiürítésére.
- Ez utóbbi **veszélyhelyzet felderítése és meghatározása a katasztrófavédelem speciális egységeinek a feladata, mely a Polgári védelem szervezeti keretein belül tevékenykedik.**
- **A Mentőszolgálat feladata az esetleges sérültek ellátása, egészségügyi intézménybe történő beszállítása.** Tevékenységük során hasonló helyzetben **leggyakrabban különböző súlyosságú égési sérülések, valamint a tűz során keletkező füst és más veszélyes égéstermék okozta mérgezés ellátására kell felkészülniük.** Emellett előfordulhat, hogy leomló épületrészek is okoznak sérüléseket.
- **Az objektum biztonsági szolgálatának** mindenben segíteniük kell a tűzoltók munkáját, **feladatuk elsősorban a bent lévők figyelmeztetése, valamint az épület haladéktalan kiürítése a vonatkozó tűzvédelmi tervnek megfelelően.** Nagyon fontos, hogy **meg kell akadályozniuk, hogy pánik törjön ki.**

**A létesítmény üzemeltetőjének kötelezettségei a katasztrófavédelemmel összefüggésben:**

- A katasztrófavédelem elleni védekezés legjobb eszköze a megelőzés, melynek keretében a nagy bevásárlóhelyek üzemeltetőinek is számos feladata van, melyet már a tervezés és kivitelezés időszakában figyelembe kell venni. Fontos, hogy **az építkezés során a tűzvédelmi szabványoknak megfelelő anyagok kerüljenek beépítésre.** Emellett **az épületnek rendelkeznie kell – mérettől függően – szükséges számú, egymástól elkülönített füstmentes lépcsőházzal, valamint a tűzveszélyesség mértékének – az épület tűzveszélyességi besorolásának – megfelelő tűzjelző és riasztó berendezésekkel, az oltáshoz felhasználható oltóberendezésekkel** (automata tűzoltó rendszer, tűzoltó készülékek, tűzcsapok, szükséges mennyiségű oltóanyag), azért, hogy a kisebb tüzeket gyorsan, helyben lehessen oltani. A tűzveszélyességi besorolást jelző táblákat jól látható helyen ki kell helyezni. **Minden objektumnak rendelkeznie kell tűzvédelmi tervvel, melyet az alkalmazottnak ismerni és gyakorolni kell. Minden új alkalmazott részére a munkába álláskor kötelező tűzvédelmi oktatást kell tartani,** a hatályos jogszabályok alapján évente tűzvédelmi gyakorlatot kell szervezni.